a Romana. Nec ẽ solẽnis decre. ⁊ hʒ nouẽ dicta circa foꝝ cõpetẽs vel incõpetẽs ſm Hoſt. ⁊ Jo.an. Prĩo enĩ ponit duo. ſcdo ibi: neqʒ. tria ponit. tertia ibi: nec ẽt ponit duo. quarta ibi: ꝯhentes vnuʒ. quinta ibi: ne clericos. ponit alia tria. Domi. Licet p appellationẽ ad archiepm causa deuoluaꝝ ⁊ de cã cognoſcere poſſit: tñ de pncipali qõne cogſcere nõ põt: niſi pri⁹ de appellatione cognoſcaꝝ etiã pribus cõſentientib⁹ ſine voluntate ſuffraganei: ⁊ q: in hoc caſu pinde ẽ ac ſi ſine volũtate ſuffraganei per ſimplicẽ querelaʒ cognoſceret qḋ ñ põt facere. ſ. eo. li. de offi. or. c. i. ⁊ ſic fraus fieret illi cõſtitutioni: ⁊ h itelligẽ cũ appellaꝝ añ ſniam. Naʒ qñ appellaꝝ a ſnĩa iudex appellationis ſtatim de pꝛĩcipali cognoſcat: de h. ſ. de ap. vt debitus in glo. pe. ⁊ p hoc pꝛobatur opi. Hoſt. q no. j. e. li. de ap. cordi. ꝙ illa decre. locũ hʒ ſpãlit in papa. ĩ archiepo enĩ locũ nõ hʒ: vt hic vides: ſic ẽt ſoluiꝝ cõtrariũ illius decre. ad iſtã ſatis tamẽ videꝝ ꝙ in quolibet inferiori a papa locũ ẽt habeat decre. illa q p ſimplicẽ q̃relã poſſit adiri: ⁊ ſic poſſet itelligi opi. Inno. vt ibi dicam.

b Extiterit. ⁊ ſic addiꝝ p ſimplicem querelam.

c Remeñ. vel alius quilibet de offi. or. c. i. ſ. eo. li.

d Clericoꝝ. in laicis ſecus q: pꝛiuatoꝝ cõſenſus ⁊c. C. de iuriſdi. om. iu. pꝛiuatorum.

e Judices. bñ dicit: q: tãꝙ arbitri hoc poſſent ẽt ſine epoꝝ cõſenſu ſicut quilibet alij cũ hoc phibitũ nõ ſit: ad hoc de arbi. cũ tempoꝛe. ⁊. c. dilecti.

f De facto. q: de iure nõ poſſũt ĩ iudicẽ nõ ſuũ. ẽt eccĩaſticã pſonã. ⁊ ſi alĩs pñt iuriſditioni ſine pprij epi cõſentire licentia. ſ. e. ſignificaſti: vbi de hoc.

g Neqʒ. Archiepſ ſubditum ſuffraganei nõ põt cõpellere cãs delegatas ab eo ſuſcipe

bit aſſenſus.

Rubrica De foro competenti.

Innocentius.iiij.

Archiepſ omiſſo appellatiõis articulo vel per viã querele de cauſa ſubditoꝝ ſuffraganeis etiaʒ ipſius conſentientibus non cognoſcit h.d. uſqʒ ad. §. neqʒ. do.

Romana[a] eccleſia ⁊ ĩfra: nec appellationis articulo ꝑtermiſſo nec alias ẽt cũ minime appellatũ extiterit[b] remeñ[c]. archiepſ vl' ei⁹ officiales de cãis cl'icoꝝ[d] tãꝙ iudices[e] lʒ in ipſos ijdẽ clerici de facto[f] conſentiant: abſqʒ dioceſanoꝝ ſuoruʒ voluntate cognoſcant. Neqʒ[g] ſuffraganeorum remenſis eccleſie ſubditos ipoꝝ delegãtionem ſuſcipere[h] vel ſnĩas ⁊ precepta[i] exequi aut in cauſis per ap. deuolutis ad eos teſtimoniũ: niſi aliud in his tribus de ꝯſuetudine[k] obtineãt: phibere cõpellãt. Nec ẽt[l] ſuffraganeoꝝ ipoꝝ officiales[m] aut archidiaconos archipꝛ̃ſbyteros: ⁊ alios ifeꝛiores prelatos ſuffraganeis eiſdẽ ſubiectos: dũmõ aliud eis ꝯ̃ria cõſuetudo non tribuat: nec ſubditos ſuffraganeoꝝ ipſoꝝ ſup ſalarijs[n] aduocatoꝝ ⁊ ꝓcuratoꝝ[o]: in cãis[p] q̃ in remẽſi vẽtilanꝝ curia cogãt q̃relãtib⁹ ĩ ſua pñtia rñdere[q]. Contrahẽtes[r] vo aliaꝝ[s] dio. ſup ꝯtracti

ſuas ſnĩas exequi vel teſtimoniũ ĩ cauſis ad eũ deuolutis ꝓferre niſi conſuetudo aliud diſponat. h. d. vſqʒ ad. §. nec etiam. Do.

h Suſcipe. bñ põt archiepſ cãm vl' executionẽ ſnĩe delegare ſubditis ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ. ſʒ ad illa ſuſcipiẽda illos ĩuitos ꝯpellere ñ põt: nec põt cõpellere illos vt ferãt teſtimõiũ ĩ cauſis ad ipʒ p appellationẽ deuolutis niſi ĩ his caſib⁹ aliud ĩducat ꝯſuetudo: qd ergo fiet mãdabit ſuffraganeo vt ſubditum cõpellat ad teſtimoniũ ferendũ in cauſa illa ſicut in alijs caſibus. ⁊ de hoc. ſ. de offi. or. c. paſtoralis. Idẽ eſt ĩ quolibet iudice. vt ſi õ illa ciuitate petanꝝ teſtes: iudex cauſe ad iudicẽ loci mittat vt teſtes recipiat: ⁊ ad iudicẽ atteſtationes remittat. C. de. fi. iſtru. l. iudices. Et no. ꝙ nõ eãdem iuriſditionẽ hʒ iudex in acceſſoꝛe quã in pncipali ſed illud q: in ſubditos ſuffraganeoꝝ iuriſditionẽ ñ hʒ vt ĩ pn. decre. paſtoꝛalis

i Precepta. vt q: aliquẽ citari mãdat: vel his ſimilia.

k Cõſuetudine. ꝯſuetudo ergo ĩ his iuriſditionẽ tribuit. ad idẽ. ſ. e. lib. de offi. or. d. c. i. de fo. cõpe. cũ cõtingat. ſ. eo. li. de cõſue. c. iij. cũ ſi.

l Nec etiam. Archiepſ ꝯ̃ officiales vel pꝛelatos ſuffraganeoꝝ cõſuetudine aliud nõ diſponẽte nec ꝯ̃ ſubditos eoꝝ ſup ſalarijs aduocatoꝝ ⁊ ꝓcuratoꝝ cauſarũ foꝛi archiepi iudex cõpetens eſt. h. d. vſqʒ ad. § cõtrahentes.

m Officiales. lʒ. n. ĩ epm iuriſdictionẽ habeat nõ tñ in officialẽ: vt. j. in fi. c. vſ.

n Salarijs. taxata erãt olim iſta ſalaria p decre. de poſtu. ꝓperãdũ quã hodie nõ habem⁹. ⁊ de iſtis ſalarijs habes. C. õ ſuffra. l. vna. C. mã. ſalariũ. ⁊ qua actione petanꝝ. C. man. l. i. in vlti. glo. ff. eo. l. ſalarium.

o Procuratoꝝ. ꝯ̃. ꝓcuratoris officiũ dʒ eſſe gratuitũ: ⁊ ſi aliqd recipiat contra bonos mores facit: ⁊ redẽptoꝛ litis eſſe cẽſetur. C. de ꝓcu. litẽ. C. mã. ſi ꝯ̃ licitum. ff. man. ſi vero nõ remunerandi. §. vlti. ſʒ leges ille loquũtur qñ paciſciꝝ vt habeat certã ptem ei⁹ de quo ẽ qõ: qõ illicitũ eſt hic õ ſalario loqtur qõ datur ꝑ remuneratione laboꝛis: qõ licitũ eſt: vt hic. ⁊. ff. man. l. ſalarium.

p Cauſis. lʒ enim iuriſdictionẽ hẽant ĩ cauſis: nõ tñ in pſona rõne ſalarioꝛum ipſoꝝ. cũ alia ſit cã. ar. ꝯ̃. C. de iudi. ꝓperãdũ. §. procul dubio. vbi diciꝝ ꝙ ꝓpter ſalariũ aduocatoꝝ nõ debet cauſe fieri dilatio: ſʒ illud in oꝛdinario loqtur.

q Rñdere. No. ergo ꝙ rõne ꝯ̃tcus nõ ſoꝛtiꝝ qs forũ. Cõtra. ſ. e. c. vlt. cũ ſuis cõcoꝛ. So. hic de ꝯ̃tcu loqtur inito in ciuitate ſuffraganei: puta cũ boñ. q appellauerat ſecũ duxit aduocatũ Rauẽnam: ⁊ ſic ꝯtractus rauẽne init⁹ nõ fuerat. vl' dic ꝙ locũ hʒ qñ ibi nõ inueniꝝ. Vel dic verius ꝙ õ ꝯtractu loquitur quẽ qs celebꝛat vt viatoꝛ: vt tunc ibi ꝯueniri nõ poſſit: duruʒ enĩ eſſet vt quocũqʒ loco nauiget. vel delatus ſit rñdere teneaꝝ. ff. de iudi. l. heres abñs. §. nam vbi ſic venit. ⁊ hec vera niſi ſe ibi ꝓmiſerit ſoluturos: tũc enim ſuſcipere cõpellerẽtur iudiciũ cũ ibi ⁊ vbi domiciliũ hñt valeãt cõueniri. ff. de iudi. l. heres abſens. §. itẽ ſciẽdũ. ſ. e. dilecti. ibi. n. ꝯ̃xiſſe videꝝ: vbi ſe ſoluere obligauit. ff. de act. ⁊ ob. l. ꝯ̃xiſſe. ⁊ cõtractũ nõ vtiqʒ eo loco intelligiꝝ quo negociuʒ geſtum ẽ: ſed quo pecunia eſt ſoluẽda. ff. de re. iudi. poſ. l. iiij. ⁊ reprobari videnꝝ due opi. doctoꝝ legũ quoꝛũ q̃dã dixerunt ꝙ rõne ꝯtrac⁹ viatoꝛ rñdere compellitur ſi ꝯueniatur priuſꝙ inde diſcedat. Alij directe dixerunt ꝯ̃. ſ. ꝙ cõueniri nõ poſſet priuſꝙ ĩde diſcedat: ſed poterit ſi illuc poſtea reuertaꝝ. Ḣe opi. hic tollũtur: cũ dicatur indiſtincte ꝙ rñdere nõ cogitur. Nec ob. ff. õ iudi. l. ij. §. oẽs. ⁊. §. plane. vbi pꝛobari videtur iſte opi. quia ĩ roma ſpeciale eſt ꝙ ibi dicitur que communis eſt oĩum patria. ff. ad muni. roma. ⁊. ſ. e. c. vlti.

bus initis ĩ remeñ. dioce. ab eiſdeʒ niſi inueniaꝝ ibidẽ trahere corã ſe nõ debẽt ĩuitos[t]: lʒ in poſſeſſioneʒ bonoꝝ q̃ ibi hñt ẽt cũ alibi copiã ſui faciunt ſi eoꝝ[v] auctoꝛitate citati cõparere ꝯtẽnãt: poſſint miſſioneʒ facere ꝯ̃ eos: vel ſi foꝛte malicioſe ſe ipſos occultẽt. ne citatio perueniat ad eoſdem decernere faciendam ĩ poſſeſſionem bonoꝝ que in alia ẽt dioceſi obtinere noſcuntur[x]. ſed tũc loci dioceſanus ad denunciationẽ ipſoꝝ[y] faciet[z] huiuſmodi miſſionẽ. Nec clericos[⁊] ſuos mittat ad ſuffraganeoꝝ ipſoꝝ dioceſ. pꝛo iniendis[ꝯ] vel recognoſcendis[ꝝ] cõtrahentibus corã ipſis: nec eoꝛũdẽ ſuffraganeoꝝ ſubditos compellant corã ſe occaſione huiuſmodi[a] iuri ſtare. Neqʒ põt archiepſ ipẽ in ſuoꝝ ſuffraganeoꝝ officiales[b] ⁊ ſubditos ꝑ eo q. vocati ab ipſo nolunt querelantibus in ſua pñtia rñdere eccleſiaſticam exercere cenſuram.

Bonifacius octauus.

Judex ſecularis qui vult clericum cõpellere ad debita etiã liquida ſoluenda per eccleſiaſticum iudicẽ deſiſtere compellatur. Jo.an.

Seculares iudices quilʒ ipſis nulla[c] cõpetat iuriſditio ĩ hac parte pſonas eccĩaſticas[d] ad ſoluẽdũ debita: ſup q̃bus coraʒ eis[e] contra ipas earũ[f] exhibent lr̃e: vl' ꝓba

r Contrahentes. Archiepſ nõ compellit inuitos contrahẽtes aliarũ dioce. ĩ ſua ꝓpꝛia coram ſe reſpõdere niſi ibi ĩueniãꝝ: ſed ſi citati nolunt cõparere vel malicioſe ſe occultant ne citẽtur: in bonis ipſoꝛuʒ ſue dioce. poteſt miſſionẽ facere vel ĩhabili ſatis decernere faciẽdã p oꝛdinarios locoꝝ. h. d. vſqʒ ad §. nec clericos. Domi. dixit hic Bar. brix. glo. poſitam. ſ. e. c. vl. ſup verbo contractus. intelligẽdam ſm qõ diciꝝ in iſto. §. ⁊ itellige iſtũ. §. in cõtractu quẽ qs celebꝛat tã ꝙ domiciliũ hñs: vt cũ ibi ꝑgulã hẽat vel armariũ alĩs ꝯ̃diceret. ſ. eo. §

s Aliarum. de prouincia vel extra prouinciam.

t Inuitos. dicebant enim quidã ꝙ remitti debebãt ſicut in criminib⁹ cũ in hoc parificẽtur: in auc. vt oẽs obediãt iudi. col. v. in. ij. col. Jn delictis aũt hic ſeruaꝝ in auc. vt inulli iudi. §. ſi qs vo. ⁊. §. ſe. colla. ix. Alij dicebãt ꝙ ſi aberat latitãdi aĩo iudex vbi repꝛiebaꝝ tenebaꝝ remittere alĩs debent poſſideri bona: expeditum eſt vt hic vides.

v Eorum. archiepiſcopi vel officiales.

x Noſcuntur. ipſi cõtrahentes. dicebãt q̃dam ꝙ nullo caſu iudex hoc decernere poterat quoꝝ h repꝛobatur opi. ⁊ de hoc p Hoſt. in ſumma. c. ii. §. ij. ver. item ratione cõtractus.

y Ipſorum. archiepiſcopi ⁊ officialis.

z Faciet. ad idem. ſ. eo. poſtulaſti.

⁊ Nec clericos. Non poteſt archiepſ ſuos clericos mittere ĩ dioce. ſuffraganei vt corã eis fiant ꝯ̃tcus vel iam facti appꝛobent. nec ſi facti vel appꝛobati ſunt coꝛam illis poſſunt ſuffraganeoꝝ ſubditos coꝛam ſe litigare cõpellere ſup illis nec excõicare ſuffraganeoꝝ officiales vel ſubditos ſi nolũt litigare coꝛam ipſo. h. d. Et ſm Jo. mo. ter. quattuoꝛ facit. nam ponit regulam ⁊ ꝓuiſionem annectit ibi: lʒ: quã ampliat ibi: vel ſi: & exceptioni prouidet ibi. ſed tunc. Jo.an.

ꝯ Pꝛo iniendis. i. faciendis vel incipiendis.

ꝝ Recognoſcendis. tangit cõſuetudinẽ francie vbi fiunt tales recognitiones. ⁊ cõcoꝛ. ad hoc. ſ. de iurepatro. relatum.

a Huiuſmodi. q: ſ. inierũt vel rogauerũt ꝯ̃tcum coꝛam illis.

b Officiales. lʒ. n. idẽ ſit conſiſtoꝛiũ epi ⁊ officialis ſui: vt. j. de abol. romana. nõ tñ iuriſditionẽ hʒ in officialẽ epi: vt. ſ. e. §. ij. ⁊. iij.

Seculares. Diuidi nõ põt: q: claudiꝝ vnico contextu. do. Fuit tracta de ſi. decreta. extrauagãtis q̃ incipiebat: q: cõtingit.

c Nulla. obſequẽda. n. eſt eis neceſſitas nõ auctoꝛitas impetrãdi. ꝓui. di. c. i. de cõſti. eccleſia. de re. eccle. nõ alie. cum laicis. cum ſi.

d Eccleſiaſticas. etiam ſi oꝛdinem clericalem nõ habeant: vt religioſi ⁊ conuerſi. xij. q. i. duo ſunt.

e Eis. ſecularibus iudicibus.

f Earum. perſonarum eccleſiaſticarum.

a ¶ Dānabili.q: est hoc ꝯ ecclesiasticā libertatē.j.de īmu.ec.c.vl. ꝛ pe.
b ¶ Cōpellūt.de facto.:ꝛ ē hoc ꝯ boñ.q hñt statutū ꝙ oīs ꝯtc⁹ fact⁹ cū re ctore ecclesie valeat ꝛ ꝙ ptās teneaẗ illud executioni mandare.
c ¶ Cōpescēdos.ꝯcoꝛ.j.ḋ iureiu.c.lꝫ.ḋ exceptōe.c.ij.ḋ sen.ex.decernim⁹.
d ¶ Cum.ꝛ. Istud.c.pōt diuidi in tres partes.lꝫ Jo.an.nō diuidat. Cum in prima ponitur cōsultatio.ī scōa rñsio ibi ipsiꝫ.in tertia instruit iudicē ibi: vt ipsū. Domi. Tracta fuit hec decre. de extrauagāti clemētis que icipiebat sua nobis nobilis vir henricus.c.ti.Jo.an.
e ¶ Soluisti.an fideiussoꝛ q soluit vsuras illas a debitore repetat dic vt no.ḋ.de fideiuſ.ca.iii.ꝛ ante solutionē agit fideiussoꝛ ꝯ debitoreꝫ: vt ipꝫ a fideiussione absoluat ī casibus.ḋ.de fideiuſ.c.vlti.ꝛ.c.cōstitutus.
f ¶ Obligaueras. olim erat in optiōe creditoris quē vellet cōuenire debitorē vel fideiussoreꝫ: hodie nō: qḋ dic: vt.ḋ.de fideiuſ.c.ij.in pma glo.
g ¶ Indēneꝫ.ꝛ sic sentiebat dānū vñ pmiū merebaẗ: qḋ eē nō dꝫ.ḋ.de fideiuſ.c.ij.vbi de hoc.
h ¶ Iuramēti.xxij.q.i.c.viii.ḋ.de iudi.nouit vers.postremo ḋ elec.venerabilē ꝛ idē in alijs criminibus ecclesiasticis q̄ no.ḋ.eo.ti.cū sit.
i ¶ Premissa.q semper cēsurā hꝫ pcedere.xij.q.ij.indigne.xxiij.q.iij.de illicita de sen.ex.sacro.
k ¶ Teneẗ.ex tribus tenebatur: de iure cōi: ꝛ pacto: ꝛ vinculo iuramēti et vltimo coram ecclesia conuenitur: vt hic vides.

Exceptionis. Diuiditur ī tres ptes.pmo ponit regulaꝫ ī cui⁹ vētre exceptionē īfert ibi: nisi: quā regulā exaggerat ibi: lꝫ.ff ꝫ io.mo.
l ¶ Perēptorie.de perēptorijs ꝛ dilatorijs dic vt no.ḋ.ḋ exceptio.c.exceptionē.in prima gl.ꝛ ē pemptoria ī ꝑfectionē agētis pimit: vt pactū de ppetuo nō petendo: ꝛ exceptio doli mali: ꝛ iuramentuꝫ de non agēdo vel accusando.ff.de exce.l.i.ꝛ.iij.de ac.veniens.
m ¶ Defensionis.dr̄iam facit inter exceptionē ꝛ defensionē.pactū.n.de nō petēdo siue iuramētū ipso iure tollit naturalē obligationē sicut numeratio: sed nō ciuilē ipō iure.sed ope exceptiōis illā elidit.ff.de so.stichū.§.naturalis.insti.de excep.§.pterea.Defensiones pprie dicūtur q ipso iure actiōes tollūt: vt solutio: acceptilatio: q: solutiōe ei⁹ qḋ debeẗ ꝛ acceptilatione oīs obligatio tolliẗ: īsti.q mo.ob.tol.in prin.ꝛ.§.itē p acceptillationē.itē renūciatio dici pōt defensio: de renū.sup hoc.vij.q.i.ꝙ piculosuꝫ ḋ elec.cū īter.hmōi.n.defensiōes nō pprie dicūtur exceptiōes cū nō excludāt actionē: q: nulla ē ibi actio.ff.de excep.l.ii.lꝫ large exceptōes dicūtur q: excludūt agentē ꝫm ber.
n ¶ Obiectus.i.obiectio.
o ¶ Iudicata.C.de re iudi.l.vlti.
p ¶ Trāsacta.C.de transa.cās.
q ¶ Finita.sufficiebat hoc dicere ꝙ oīa cōprehēdit vt dixi ī prin.ꝛ ꝙ dicit iudicata.dic,cū ber.ab eo cū iudicatū fuit trāsacta bona fide vt transactio teneaẗ.ff.de pac.tres fratres finita p ꝯsensum vel longo silentio.Et sumpta fuerūt hec vba.ff.ad se.cō.tertul.l.i.§.vlti.de vb.sig.trāsacta.ꝛ.l.ff.ꝛ ꝙ dixi finita ꝯsensu pōt itelligi p iuramētū delatū a pte pti: q: tale iuramētū maiorē hꝫ auctoritatē ꝙ res iudicata.ff.de iureiu.l.ij.ff.ḋ iure iu.ꝛ li tps.vbi oīs ꝯtrouersie ꝛc.post tale iuramētū nihil est querendum.ff.e.nō eni.§.dato.ad hoc de accu.veniēs.merito ergo ista cōtestationē īpediūt: obligatio.n.semel extincta ꝛc.ff.de so.q res.§.arcā ḋ ꝯse.di.iiij.queris.C.de remiſ.pig.cū ex cā.nec ītendit papa lites sopitas p sua suscitare rescripta.ḋ.ḋ rescrip.nōnulli ꝛ rescriptū īpetratū tacito de re iudicata a qua nō est appellatū nō tenet.C.sen.rescin.non poſ.l.īperata.ꝛ p trāsa.a lite recediẗ.C.de trāsa.fratris tui.ꝛ.l.cās de trā.c.i.itē si p iusiurandū vt dictū ē finitū sit negociū restaurari nō dꝫ.iō ista litis ꝯtest.īpediūt Sꝫ pone dr̄ ꝙ sñia nō tenuit: puta q: iudex nō fuit qui eaꝫ tulit: vl' ꝙ trāsactio dolo facta fuit: vel nō fuit iure finitū negociū nūqd audiendus est.Et dic ꝙ sic ꝫm ber.vt pꝫ p pdictas.ll.ff.ad tertul.l.i.ī fi.ff.ḋ vb.si.trāsacta.q: preiudicialia sunt ista ꝛ prius tractanda: de or.cogni.tuā.Sed pone opposita est res iudi.vel trāsactio.vel ꝙ finita est res ꝛ de hoc bene cōstat.quō pnunciabit iudex: sup principali nō pōt pnunciare: q: sup eo nō ēactū.nec sup eo lis ꝯtestata.ḋ.vt lit.nō cōte.p totū ꝛ de qua re.ꝛc.ff.de iudi.de qua re.de cau.poſ.cum ecclesia.ꝛ.ca.sequen.Dic ꝫm benar.ꝙ nō pnūciabit sup principali: sed sup excep.rei iudi.hoc modo: q: data fuit petitio petit talis rē talē a ticio quā dicit ad se ptinere ꝛc.cui fuit excipiēdo rñsum: ꝙ cuꝫ alia vice sup ipsa petitiōe iudicatū fuerit ꝯ ipsiꝫ: nō est vlteri⁹ audiēdus ꝯ sñiam a qua nō fuit appellatū: iudex ꝯtestata lite sup illa exceptione ita pcedet: q: cōstit super eo quod capitulum petit ei obstat res iudicata a qua non fuit appellatū diffinitiue pronuncio ipsum super illa petitōe non esse vlteri⁹ audiendū: ibi ppetuū silentiuꝫ imponēdo: ad hoc de accu.veniēs ī fi.vel poterit delegatus dicere pronūcio lr̄as nō ualere In his tribus casib⁹ ꝫm ber.tutius vr̄ pponere has tales exceptiōes lit.cōte.q: tūc a pricipali debito absoluetur.
r ¶ Litigatoꝛ.reus.ſ.
s ¶ Impediat.ergo p talem exceptionem non fit li.cōte.alias non requireretur an impediret vel non.j.c.pxi.
t ¶ Dicat.exceptionē pemptoriā apponēdo vt nō sequaẗ absurditas ḋ dilatoria q̄ venit ante litē contestatam.
u ¶ Obtentum.no.ꝙ peremptoria inter dilatorias proponēda nō est: q: ali⁹ ē ipsaꝝ effect⁹ altera differt altera pimit. In pemptoria.n.hꝫ pcedere actio cui opponaẗ ipa exceptio.ff.de excep.l.ij.ber.Scias āt ꝙ oīs exceptio pemptoria q̄ pimit litteras ꝛ grāꝫ opponiẗ.ꝛ ante litis ꝯtestationē ꝛ post: si litteras tn̄: ante litis contesta.C.de excep.l.vl.de hoc vide p inno.ꝛ Host.ḋ.de rescri.cōstitutus.
x ¶ Exposita.videbatur ꝯriuꝫ q: eadē rō ꝛc.ḋ.de rescrip.sup lr̄is in fi.sꝫ nō ē verū q: ꝫm id iam oīs perēptoria exceptio veniret in vim dilatorie: ꝛ si de replicatiōe dixisset nihilominus lr̄as habuisset vt ibidem recitari solet.

Si oblato. Primo ponit decisionem.Scōo circa illam declarationeꝫ annectit ibi: īmo exceptionē īterferens ibi nisi.do.Emanauit decre.hec ad declarationē eorū que no.Gof.de electio.dudū.ij.infra de dolo ꝛ contu.prout ꝛ q̄ ibi Host.no.ꝛ Abb.de appella.cū cām ꝛ de excep.cuꝫ venerabilis.ꝛ.ḋ.c.pxi.ꝛ Guil.in spec.de lit.contest.§.nunc dicamus.versi.sed nūquid per exceptionem.Jo.an.
y ¶ Libello.qui est de substantia iudiciarij oꝛdinis.iij.q.iij.offeraẗ.ḋ.ḋ libel.ob.c.i.qḋ dic vt ibi.
z ¶ Perēptoria.de dilatoria sic dubitatur: q: p eam nō rñdetur sic petitioni: ꝛ q: de sua natura constitutionē precedit: vt dixi.ḋ.c.pxi.
ꝛ ¶ Proponatur.simpliciter ꝛ solum in modū exceptionis vt.j.dicaꝫ.
ꝯ ¶ Facta.dicebant quidam contra: ꝛ videbatur opinio eorum probari per decreta.de dolo ꝛ ꝯtu.prout de appel.cū causam.vtrobiqꝫ videtur contestata lis per exceptionem prescriptionis.de excep.cum venerabilis per exceptionē pmutationis.de testa.raynucius.per exceptionem annalis prescriptionis vsucapiōis ꝛc.item instituta actione ꝛ opposita peremptoria exceptione videtur esse iudiciū.ff.de inter.actiōe si filius.§.exceptionibus.Sed contrarium est verū ꝛ hoc tenebant omnes supradicti doctores.quod optime probat lex dicēs: quod qui vult exceptionem doli mali opponere que competit ex transactione ante litem contesta.factam ꝙ incidit in transac.ante litem contesta.id facere debet.ff.de condi.inde bi.eleganter.§.penul.item per litis contesta.oꝛdinatur iudicium: per peremptoriam exceptionem destruitur.sed eadem res duos effectus contrarios non potest parere.xxvi.distinctione deinde.ḋ.de bap.maiores.ff.de sol.qui hominē pbatur idem expresse.ḋ.ca.proxi.si enim peremptoriā exceptionem non debet impediri uel retardari litis contesta.ergo per eam non fit: alias nō processisset questio Ad contraria respōdetur hoc modo: aut reus directe respondet libello: puta cuꝫ petuntur ab eo.x.ex causa mutui dicit se non teneri ꝛ petita fieri non debere: cum pactum de non petendo perpetuo sibi factum fuerit ꝛ tunc facta est litis contesta.ꝛ sic intelliguntur contraria.Aut simpliciter excipit de pacto de non petendo pscriptione vel alia peremptoria: ꝛ tunc non intelligitur facta vt hic idem si excipiendo proponeret se non teneri respondere libello: ex eo quod factuꝫ fuerat sibi pactum de non petendo ꝛc.ad hoc de deci.dudum.ꝛ in isto casu solem⁹ vocare exceptionem intentionis exclusionem.sed quando proponitur post litis contesta.vocatur actionis exclusio.ff.de excep.l.ij.in prin.Et hic adde quod dixi.j.de reg.iur.exceptionem.
ꝫ ¶ Impediunt.ḋ.c.proxi.
a ¶ Oportebit.de necessitate iuris quia alias processus habitus post talem exceptionem non valet.cum lis contestata non esset.ḋ.vt lit.non conte.per totuꝫ sicut nec per positiones ꝛ responsiones fit lis contestata.ḋ.de elec.dudum.ii.ḋ.ḋ litis contesta.c.vno.Jo.an.

---

tiones alie inducuntur: dānabili^a presumptiōe cōpellunt^b: a temeritate huiusmodi p locorum ordinarios censura ecclesiastica decernim⁹ cōpescendos^c. I Dem.

¶ Rōne iuramēti laicus vt illud fuet corā iudice ecclastico ꝯueniẗ.

Cum.c.laicus^d,p q̄ soluisti^e certā pecunie quātitatē ī qua pro eo te fideiussorio nomie obligaueras^f: te seruare recuset indēne^g contra iuramentum a se prestitū temere veniendo. Ipm coram ecclesiastico iudice: ad cuius foꝝ rōne iuramenti^h cāe huiusmodi cognitio noscitur ptinere: de iure poteris cōuenire. At ipm monitione premissa^i p cēsurā ecclesiasticā q te super predictis: vt tenetur^k: seruet indēnē: puia ratione compellat.

Rubrica De litis contestatione.

I Nno.iiij.in.conci.lugdun.

¶ Peremptoria li. ꝯtesta.nō impedit nisi sit de re semel finita.Jo.

Exceptionis peremptorie^l seu defensiōis^m cuiuslibet pricipalis cognitionem negocij contingentis ante litē constatam obiectus^n: Nisi de re iudicata^o transacta^p seu finita^q excipiat litigatoꝛ^r litis cōtestationē non impediat^s: nec retardet. Licꝫ dicat^t obiectoꝛ q rescriptū non fuisset obtentū^u si que sunt impetranti opposita fuissent exposita^x deleganti. Bonifacius octauus.

¶ Per exceptione peremptoriaꝫ non fit litis contestatio.Jo.an.

Si oblato ab actore libello^y exparte rei exceptio perēptoria^z proponatur^ꝛ: nequaquaꝫ per hoc litis contestatio intelligatur esse facta^ꝯ. Immo eo non obstante.nisi sit ḋ illis exceptionib⁹ q̄ litis ꝯtestatōeꝫ impediūt^ꝫ: fieri oportebit^a eādem.

Rubrica De iuramento calūnie.

Bonifacius octauus.

¶ Tria dicit Primo ꝙ nō est de substantia q statim post litē ꝯtestatā iureẗ de calūnia.Scōo ꝙ nō annullatur processus: lꝫ tacite omittatur calūnie iuramentū.Tertio precipit ꝙ in spūalibus simul de calūnia ꝛ de veritate iuratur.Jo.an.